

Obrazloženje umjetničke savjetnice za eksperimentalni film

Na drugi rok Javnog poziva za poticanje proizvodnje audiovizualnih djela u kategoriji eksperimentalnog filma u 2017. godini pristiglo je sveukupno deset prijava (od toga jedan projekt u fazi postprodukcije). Osnovni kriteriji kojima sam se vodila u procjeni projekata bili su važnost teme koja se obrađuje, prikazivački potencijal filma, inovativnost u pristupu, prijašnji rad autora i kvalitetno raspisana redateljska koncepcija i *treatment* preko čega se može iščitati namjera autora.

Za sufinanciranje stoga predlažem četiri filma od čega je jedan debitant i tri međunarodno etablirane redateljice odnosno redatelja. Riječ je o projektima: *Colonelo Futurista* Vladislava Kneževića (Zagreb film), *Khora* Nine Kurtele (Kreativni sindikat), *Blizu Raja* Sunčice Fradelić (Kino klub Split) i *Surf* Luke Matića (Kadromat).

Projekt Vladislava Kneževića *Colonelo Futurista* zamišljen je kao 15-minutni eksperimentalni film s povijesno-znanstvenofantastičnom narativnom osnovom. Film prikazuje let talijanskog špijuskog balona na misiji izviđanja vojne zone Pula neposredno prije ulaska Italije u Drugi svjetski rat. Iako kreće s dokumentarističkim opisima svijeta iz zraka, namjera je filma rastočiti stvarnost u apstrakciju avangardne likovnosti i kakofoniju futurističke buke. Film postavlja pitanje o nestabilnosti stvarnosti i različitim "doživljajima" iste stvarnosti u kontekstu netolerantnog društvenog sustava, u ovom slučaju talijanskog fašizma. Odobrava se sufinanciranje u iznosu od 180.000 kuna.

Khora Nine Kurtele propituje temu identiteta i doma, odnosno pripadnost određenom području i uvjetovanost zavičajem. Taj 13-minutni film zamišljen je kao eksperimentalni esej koji se temelji na osobnom iskustvu (ne)pripadnosti, što obilježava naše doba suvremenih migracija, a još je dodatno pojačan zanimljivom zabunom; redateljicu naime zbog imena često smatraju Finkinjom. Film se razvija kroz jukstapoziciju dvaju polova, sjevernog i južnog, Dubrovnika i Helsinkija, i razvija se kroz razmjenu pisama s finskim redateljem Akijem Kaurismäkijem, koji na zidu u svom baru u Helsinkiju drži neonski znak "Dubrovnik". Odobrava se sufinanciranje u iznosu od 110.000 kuna.

Sunčica Fradelić svoj je projekt razvijala tijekom rada na školi film.factory u Sarajevu i dolazi uz preporuku i mentorstvo Bele Tarra i Apichatponga Weerasethakula. U filmu *Blizu Raja* autorica namjerava prikazati različite mikrosituacije u životima pet likova/parova. Dok se u pozadini kontekstualiziraju suvremene političke tenzije, film bilježi raspon od jednostavne svakodnevice likova preko određenog događaja koji mijenja stvar do novonastale promjene u likovima. Film ne slijedi dramaturgiju igranog filma, nego se polagano kreće u nizu sekvenci koje tek nagovještavaju složena emocionalna stanja i događaje. Smatram da ovaj polusatni eksperiment može pridonijeti istraživanju drugačijih oblika donošenja priče na veliko platno. Predlažem sufinanciranje od 90.000 kuna.

Debitant Luka Matić s novoosnovanom Umjetničkom organizacijom Kadromat (producentica Daria Blažević) predlaže 10-minutni tehnološki eksperiment *Surf*. Autor planira pričvrstiti antenu na kameru koja bi tako istodobno hvatala signale TV programa u šumi i snimala prirodni okoliš. Signali se preko razdjelnika šalju u DVB-t

prijamnike i zatim se miksaju u sliku koja dolazi iz kamere. Na taj način autor želi proizvesti neobičan elektromagnetski pejzaž kombiniran iz medijskog TV krajolika i prirode. Uz istraživanje medija i elektromagnetskog spektra, film želi ukazati na to da je priroda kompleksnija od uobičajene podjele na “prirodno” i “artificijelno”. Predloženi je iznos sufinanciranja od 70.000 kuna.

Smanjenje prijava za otprilike 40 % u 2017. godini (u odnosu na 2015. i 2016.) sugerira određene promjene na sceni. Najviše se primjećuje manjak debitanta, koji bi prvi trebali iskoristiti poziciju filmskog početnika za istraživanje novih načina prikazivanja kompleksnih tema i mogućnosti medija. Eksperimentalni film široka je kategorija, iako je tradicionalno vrlo specifična, i obuhvaća radove umjetnika (*artist cinema*), filmske i tehnološke eksperimente, ali i dokumentarističke eseje, filmove na razmeđima rodova i sl. Smatram da je jedan od osnovnih problema slaba edukacija iz suvremenog umjetničkog filma i nemogućnost aplikanta da jasno formuliraju misao, odnosno da objasne što i zašto žele raditi. S druge strane, hrvatski eksperimentalni film proporcionalno broju prijava za sufinanciranje i ukupnom iznosu koji se odobrava za projekte na godinu kontinuirano donosi vrhunske rezultate: od 2015. godine hrvatski su eksperimentalni filmovi gotovo svake godine prisutni na festivalu u Rotterdamu, Oberhausenu, Jihlavi, Slamdanceu, FID Marseilleu i sl. Takvi rezultati dokazuju da forma nije iscrpljena (a ni festivalska scena), da naši autori mogu i s minimalnim sredstvima parirati vrhunskim svjetskim produkcijama i da filmsku formu koju obilježavaju inovacija i smjelost treba nastaviti njegovati i cijeniti.

Mirna Belina, umjetnička savjetnica za eksperimentalni film